

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Ректор НУБіП України
професор **С. Ніколаєнко**
_____ 2021 р.

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**
із врахуванням особливостей сільськогосподарського
виробництва для вступників на освітньо-наукову програму
"Облік і оподаткування" підготовки фахівців PhD доктор
філософії із спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Голова комісії

 /Діброва А.Д./

Гарант освітньо-наукової програми

 /Гуцаленко Л.В./

Київ – 2021

1.Ресурсне забезпечення сільськогосподарського виробництва

Облік, контроль/аудит надходження, використання та вибуття земельних угідь сільськогосподарського призначення. Оцінка земельних ділянок.

Аналіз стану, структури, динаміки земельних угідь, їх якісних параметрів та ефективності використання. Аналіз земельної ренти.

Оподаткування земель сільськогосподарського призначення.

Облік, контроль/аудит надходження, використання та вибуття основних засобів. Оцінка основних засобів.

Аналіз стану, структури, динаміки, рівня забезпеченості основними засобами, інтенсивності та ефективності її використання.

Облік, контроль/аудит формування, використання та вибуття довгострокових біологічних активів (ДБА). Оцінка ДБА.

Аналіз стану, структури, динаміки, формування та ефективності використання довгострокових біологічних активів.

Облік, контроль/аудит надходження, використання та вибуття поточних біологічних активів.

Аналіз стану, структури, динаміки використання та ефективності поточних біологічних активів (ПБА).

Облік, контроль/аудит надходження, використання та вибуття матеріальних оборотних ресурсів. Оцінка матеріальних оборотних ресурсів.

Аналіз стану, структури, динаміки, забезпеченості та ефективності використання матеріальних оборотних ресурсів.

Облік, контроль/аудит наявності, використання та вибуття трудових ресурсів та інтелектуального потенціалу підприємства.

Аналіз складу, статевовікової та інтелектуальної структури, забезпеченості й використання трудового потенціалу підприємства.

Облік, контроль/аудит надходження та використання фінансових ресурсів підприємства.

Аналіз формування і використання фінансових ресурсів та оцінка динаміки забезпеченості ними виконання виробничої програми.

Інвентаризація ресурсів: організація і облік, контроль/аудит, аналіз її

2.Виробництво, переробка і реалізація продукції

Облік, контроль/аудит витрат виробництва і виходу сільськогосподарської продукції. Калькулювання собівартості.

Аналіз складу, структури, співвідношення і динаміки витрат та собівартості продукції. ABC-аналіз.

Аналіз технології виробництва, переробки і збуту продукції.

Облік, контроль/аудит переробки продукції.

Аналіз доцільності та ефективності переробки продукції.

Облік, контроль/аудит процесів збуту/реалізації продукції.

Аналіз складу, структури, динаміки, якості й конкурентоспроможності продукції. Маркетинговий аналіз.

Облік і аналіз діяльності фермерських господарств.

Аналіз господарських ризиків і страхування виробництва.

3. Фінансові результати виробництва та соціально-економічне становище підприємства

Облік, контроль/аудит доходу і фінансових результатів від реалізації продукції. Облік розподілу прибутку. Визначення доданої вартості.

Аналіз доходу, прибутку і рівня рентабельності виробництва і реалізації продукції. Маржинальний аналіз.

Оподаткування результатів діяльності сільськогосподарських підприємств.

Фінансова звітність (ФЗ): особливості визначення показників ФЗ сільськогосподарських підприємств, контроль/аудит показників ФЗ.

Експрес-аналіз ФЗ. Аналіз майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності, ділової і ринкової активності, ефективності господарювання (економічної, соціальної, екологічної).

Облік, контроль, аудит, аналіз як інформаційна база управління.

Рекомендована література

Основна

1. Звітність сільськогосподарських підприємств: практ. посіб. /за ред. Лузана Ю.Я., Жука В.М., Дудки К.П. Київ: Юр-Агро-Веста. 2007. 200 с.
2. Колумбет О.П. Бухгалтерський облік, аналіз і контроль матеріальних активів: методологія і організація: монографія. Київ: ЦП Компринт, 2014. 442 с.
3. Кривоконь О.С. Організація обліку та контролю діяльності фермерських господарств: монографія. Вінниця: ПП Балюк, 2008. 183 с.
4. Кушніренко О.А. Управління оподаткуванням сільськогосподарських підприємств у контексті сталого розвитку: обліково-контрольний аспект: монографія. Ніжин: ПП Лисенко.М.М. 2018. 504 с.
5. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підр. / за ред. В.Я. Амбросова. Харків: ХДТУСГ. 2003. 698 с.
6. Облік сільськогосподарської діяльності: навч. посіб. / За ред. Жука В.М. Київ: ТОВ «Юр-Агро-Веста». 2007. 368 с.
7. Облік державної підтримки агропромислового виробництва: навч. посіб. /за ред. Лузана Ю.Я., Жука В.М., Герасимука І.В. Київ: ТОВ «Юр-Агро-Веста». 2007. 324 с.
8. Савчук В.К. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств: підр. Київ: Урожай, 1995. 328 с.

9. Садовська І.Б., Жураковська І.В. Облік інтелектуальних активів сільськогосподарських підприємств: теорія і практика: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2009. 295 с.
10. Сук Л.К., Сук П.Л., Данілочкіна О.В. Облік на підприємствах малого бізнесу: навч. посіб. Київ: Каравела, 2012. 352 с.

Додаткова

1. Воляк Л. Р., Савчук В.К. Природно-ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств: обліково-аналітична оцінка, стратегія розвитку: монографія. /за заг.ред. В.К. Савчука. Київ, Компринт, 2016. 281 с.
2. Гуцаленко Л.В. Адаптивна система обліку і контролю результатів діяльності сільськогосподарських підприємств: монографія. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 372 с.
3. Дема Д.І. Оподаткування фермерських господарств у США. Житомир: Полісся, 1999. 232 с.
4. Зеліско І.М. Фінансове забезпечення діяльності інтегрованих аграрних формувань: монографія. Київ: ЦП Компринт, 2013. 433 с.
5. Іванюта П.В., Левченко З.М. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб'єктів: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2006. 368 с.
6. Інформаційне забезпечення економічного механізму охорони та стійкого використання природних ресурсів: монографія / За заг. ред. І.В. Замули. Житомир: ПП «Рута», 2017. 308 с.
7. Кірейцев Г.Г. Регулювання розвитку бухгалтерського обліку в сільському господарстві України. Наукова доповідь. Кам'янець-Подільський, 2009. 28 с.
8. Коцупатрій М.М., Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль в управлінні діяльністю сільськогосподарських підприємств: монографія. Вінниця: ПП «ТД» Едельвейс і К», 2014. 268 с.
9. Кушніренко О.А., Савчук В.К. Управління оподаткуванням сільськогосподарських підприємств: обліково-контрольний аспект: монографія. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 356 с.
10. Лаговська О.А. Бухгалтерський облік для управління: гносеологічний та епістемологічний конфлікти: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2011. 344 с.
11. Лень В.С., Гливіченко В.В. Бухгалтерський облік у галузях економіки. Підручник. Чернігів: Десна Поліграф, 2013. 438 с.
12. Макарчук О.Г., Савчук В.К. Біоенергетичний потенціал сільськогосподарського виробництва: економічний вимір, прогноз використання: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2011. 177 с.
13. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту на сільськогосподарських підприємствах: монографія. / за ред. Т.Г.Камінської. Київ: ЦП Компринт, 2013. 329 с.
14. Осадча Т.С. Методологія бухгалтерського обліку та аналізу ренти: монографія. Житомир: ПП «Рута», 2016. 292 с.

15. Пономаренко Т. І. Управління відтворенням лісових біологічних активів: обліково-аналітичне забезпечення: моногр./ Пономаренко Т. І., Савчук В. Київ: – К.: Аграр Медіа Груп, 2010, -- 218 с.
16. Попов В.Н. Перспективы развития международного сотрудничества в аграрной сфере: управленческие, правовые и экономические аспекты. Луганск: Элтон -2, 2007. 221 с.
17. Правдюк Н. Л. Тенденції розвитку фінансового обліку в агропромисловому виробництві: монографія. Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2005. 420 с.
18. Румак О.Х. Управлінський облік у сільськогосподарських підприємствах. Київ: Урожай, 1994. 120 с.
19. Статистико-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком економічних суб'єктів: кол. моногр. / за заг. ред. В. К. Савчука. – Київ: ФОП Ямчинський О., 2020, -- 292 с.
20. Стратегічний розвиток підприємств аграрної сфери економіки України: аналітико-прогнозна оцінка: кол. моногр. / за заг. ред. В. К. Савчука. – Київ: ЦП «Компринт», 2017, -- 366 с.
21. Стратегічні пріоритети розвитку аграрних формувань: аналітико-прогнозні тренди: кол. моногр. . / за заг. ред. В. К. Савчука. – Київ: ЦП «Компринт», 2018, -- 375 с.
22. Фінансовий словник-довідник. / за ред. М.Я.Дем'яненка. Київ: ІАЕ УААН, 2003. 555 с.
23. Хоружий Л.И. Проблемы теории, методологии, методики и организации управленческого учета в сельском хозяйстве. Москва: Финансы и статистика, 2004. 496 с.
24. Якушко С.І., Острога Р.О., Боцко Й. Біодобриво та біопаливо. Переваги внутрішньогосподарської утилізації сільськогосподарських відходів: монографія. Суми: Ярославна, 2018. 265 с.

Нормативно-правові джерела

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Мінфіну України від 30.11.1999 р. № 291. URL: zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99 (дата звернення: 15.08.2015).
2. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджена наказом Мінфіну України від 20.04.2015 р. № 449 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15> (дата звернення 10.08.2019).
3. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: наказ Міністерства фінансів України №59 від 13.03.1998р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98> (дата звернення 10.08.2019). 6 (дата звернення 10.08.2020).
4. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств: Наказ

Міністерства аграрної політики України від 4 червня 2009 р. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0390555-09> (дата звернення 10.08.2019). 6 (дата звернення 10.08.2020).

5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: наказ Міністерства фінансів України від 10.01.07 р., №2. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF07002> (дата звернення 10.04.2021).

6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF03270> (дата звернення 10.04.2021).

7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат: наказ Міністерства фінансів України від 01.11.2010 р. № 1300. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF07002> (дата звернення 10.08.2020).

8. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. № 476. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF13022> (дата звернення 10.08.2020).

9. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (затверджені наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF11044> (дата звернення 10.08.2019).

10. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Мінфіну України від 29.12.2000 р. № 356. URL: https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakminfin_356/nnakminfin_356.html (дата звернення: 14.03.2021).

11. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. № 422. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MF03202> (дата звернення 10.04.2021).

12. Методичні рекомендації щодо відображення в бухгалтерському обліку операцій з формування власного капіталу та залучення майна колишніх членів колективних сільськогосподарських підприємств новоствореними сільськогосподарськими підприємствами: наказ Міністерства аграрної політики України від 02.07.2001 р. № 190). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN2965> (дата звернення 10.04.2021).

13. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах: наказ Міністерства аграрної політики України від 21.12.2007 р. № 929. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN35116t> (дата звернення 10.04.2020).

14. Національні (положення) стандарти бухгалтерського обліку. URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131> (дата звернення: 16.01.2020).

15. Податковий кодекс України. Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Дата звернення: 11.04.2021).

16. Положення про електронні гроші в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 04.11.2010 р. № 481. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10#n19> (дата звернення: 22.04.2020).

17. Порядок ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків та зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 07.04.2016 р. № 422. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-16> (дата звернення 10.08.2020).

18. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція НБУ № 22 від 21.01.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04> (дата звернення 10.08.2020).

19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р., № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 10.08.2020).

20. Про відпустки. Закон України від 15.11.1996 р № 504/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 10.08.2020).

21. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення 27.11.2020).

22. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України №265/95-ВР від 06.07.1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 25.06.2020).

23. Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 10.02.2019 р. № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0037500-19> (дата звернення 10.08.2020).

24. Про затвердження Інструкції зі статистики заробітної плати: наказ Держкомстату України №5 від 13.01.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04> (дата звернення 10.08.2020).

25. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. №492. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> (дата звернення 10.08.2020).

26. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.06р. № 1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06> (дата звернення 10.08.2020).

27. Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555> (дата звернення 10.08.2019).

28. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv> (дата звернення 10.08.2020).

29. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/pb17221> (дата звернення 10.08.2020).

30. Про затвердження положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України № 88 від 24.05.95 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-9> (дата звернення 10.08.2020).

31. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF> (дата звернення 10.08.2020).

32. Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України від 14.04.2015 р. № 435 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15> (дата звернення 10.08.2020 р.)

33. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 № 186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01> (дата звернення 10.08.2020).

34. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів: наказ Міністерства фінансів України №732 від 22.11.2004р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04> (дата звернення 10.08.2020).

35. Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання: наказ Міністерства фінансів України від 28.09.2015 р. №841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1248-15> (дата звернення 10.08.2020).

36. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.10 р. 2464-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення 20.11.2020).

37. Про класифікацію груп основних засобів та інших необоротних активів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0004810-14> (Дата звернення 08.03.2019).

38. Про облікову політику: лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF05139.html (дата звернення: 11.11.2020).

39. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001р. № 1266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF> (дата звернення 10.08.2020).

40. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 10.08.2020).

41. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. № 2346-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> (дата звернення: 08.08.2020).

42. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> (дата звернення: 25.06.2020).

43. Цивільний кодекс України: від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 11.10.2020).